

Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Constitutional and Legislative Affairs Committee



Cynulliad Cenedlaethol Cymru
National Assembly for Wales

Gwahoddiad i gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig i Ymchwiliad Pwyllgor

Bae Caerdydd / Cardiff Bay
Caerdydd / Cardiff
CF99 1NA

9 Rhagfyr 2011

Annwyl Gyfaill

Ymchwiliad i sefydlu awdurdodaeth ar wahân i Gymru

Mae'r Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol wedi cytuno i gynnal ymchwiliad i sefydlu awdurdodaeth ar wahân i Gymru.

Cefndir

Ers i ganlyniad y refferendwm ar 3 Mawrth 2011 roi pwerau eang i'r Cynulliad Cenedlaethol wneud deddfau i Gymru, mae'r cwestiwn ynghylch a ddylai Cymru ddod yn awdurdodaeth gyfreithiol ar wahân wedi dod yn fater o ddiddordeb a gaiff ei drafod yn gyhoeddus. Yn benodol, mae Prif Weinidog Cymru wedi nodi ei fod yn bwriadu dechrau trafodaeth gyhoeddus ynghylch a oes angen awdurdodaeth ar wahân i Gymru.

Barn y Pwyllgor yw bod y datblygiadau hyn yn rhoi cyfle da i archwilio'r agweddau technegol o'r cwestiwn hwn ac felly wedi cytuno i gynnal ymchwiliad iddo.

Ceir rhagor o wybodaeth gefndir am y datblygiadau sydd wedi arwain at farn y Pwyllgor mewn papur a baratowyd gan Wasanaeth Ymchwil y Cynulliad, ac mae hwn wedi'i gynnwys fel atodiad i'r llythyr hwn. Fodd bynnag, ymysg y datblygiadau sylweddol yn y gwaith o weinyddu cyfiawnder yng Nghymru ers sefydlu'r Cynulliad ym 1999, y mae'r hyn a ganlyn:

- sefydlu Gwasanaeth Llysoedd Ei Mawrhydi yng Nghymru yn 2007. Roedd hyn yn golygu nad yw Gogledd Cymru bellach yn cael ei chynnwys gyda Chaer at ddibenion gweinyddu cyfiawnder, a chaiff hyn bellach ei weinyddu ar sail Cymru gyfan;
- creu Llys Mercantilaidd Cymru;
- caiff y rhan fwyaf o achosion o adolygiadau barnwrol sy'n ymwneud ag awdurdodau cyhoeddus Cymru, gan gynnwys Cynulliad Cenedlaethol Cymru, eu clywed yng Nghymru;
- cynhelir gwrandawiadau rheolaidd gan Is-adran Sifil y Llys Apêl yng Nghaerdydd;
- cynhelir gwrandawiadau rheolaidd gan Is-adran Troseddau y Llys Apêl yng Nghaerdydd;
- sefydlu'r Llys Gweinyddol yng Nghymru;
- sefydlu Llys Siawnsri yng Nghymru;
- penodi Barnwr Uchel Lys sy'n rhugl ei Gymraeg sy'n ei alluogi i gynnal achosion yn ddwyieithog neu'n gyfan gwbl drwy gyfrwng y Gymraeg, yn unol â dymuniadau'r partïon dan sylw, heb fod angen cyfieithu;

Ffon / Tel: 029 2089 8154
Ffacs / Fax: 029 2089 8021
Minicom: 029 2082 3280

E-bost / E-mail: CLA.Committee@wales.gov.uk

- penderfynodd y Tribiwnlys Apeliadau Cyflogaeth y bydd yn eistedd yn rheolaidd yng Nghymru.

Gwahoddiad i gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig

Byddai'r Pwyllgor yn croesawu eich barn am y materion penodol a ganlyn yn ogystal ag unrhyw fater arall sy'n berthnasol i'r Ymchwiliad:

- ystyr yr ymadrodd "awdurdodaeth ar wahân i Gymru";
- y manteision posibl, y rhwystrau a'r costau sy'n gysylltiedig â chyflwyno awdurdodaeth ar wahân i Gymru;
- goblygiadau ymarferol awdurdodaeth ar wahân o ran y proffesiynau cyfreithiol a'r cyhoedd; a
- gweithrediaeth awdurdodaethau bach eraill yn y DU, yn benodol y rhai sy'n defnyddio system y gyfraith gyffredin, fel Gogledd Iwerddon.

Dylid anfon ymatebion, naill ai ar ffurf copi caled neu'n electronig, at y cyfeiriad isod erbyn 3 Chwefror 2012 fan bellaf:

Clerc y Pwyllgor
Y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol
Tŷ Hywel
Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Caerdydd CF99 1NA

e-bost: CLA.Committee@cymru.gov.uk

Mae gwybodaeth gefndir am y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol a **chanllawiau ar gyflwyno tystiolaeth ysgrifenedig** wedi'u cynnwys fel atodiad i'r llythyr hwn.

Os hoffech gael rhagor o wybodaeth, cysylltwch â Steve George, Clerc y Pwyllgor, ar 029 2089 8242 neu ag Olga Lewis, y Dirprwy Glerc, ar 029 2089 8154.

Yn gywir



David Melding AC

Cadeirydd y Pwyllgor Materion Cyfansoddiadol a Deddfwriaethol

Ffon / Tel: 029 2089 8154
Ffacs / Fax: 029 2089 8021
Minicom: 029 2082 3280

E-bost / E-mail: CLA.Committee@wales.gov.uk

GWYBODAETH BELLACH AM Y PWYLLGOR MATERION CYFANSODDIADOL A DEDDFWRIAETHOL A CHANLLAWIAU AR GYFLWYNO TYSTIOLAETH YSGRIFENEDIG

Cylch gwaith y Pwyllgor yw cyflawni swyddogaethau'r Pwyllgor cyfrifol fel y nodir yn Rheolau Sefydlog 21.2 a 21.3, ac ystyried unrhyw faterion cyfansoddiadol neu lywodraethol eraill sy'n ymwneud â chymhwysedd y Cynulliad neu Weinidogion Cymru, neu sy'n gysylltiedig â'r cymhwysedd hwnnw.

Mae'r Pwyllgor yn ystyried pwysigrwydd gwleidyddol a chyfreithiol yr holl offerynnau statudol neu offerynnau statudol drafft a wneir gan Weinidogion Cymru, yn ogystal ag agweddau technegol ar yr offerynnau hynny. Mae'r Pwyllgor yn adrodd ynghylch a ddylai'r Cynulliad roi sylw arbennig i'r offerynnau ar sail Rheolau Sefydlog 21.2 a 21.3.

Mae'r Pwyllgor hefyd yn ystyried pa mor briodol yw darpariaethau ym Miliâu'r Cynulliad a Biliau Senedd y DU sy'n rhoi pwerau i Weinidogion Cymru, Prif Weinidog Cymru neu'r Cwnsler Cyffredinol wneud is-ddeddfwriaeth, ac yn adrodd ar hynny.

Canllawiau ar gyflwyno cyfraniadau ysgrifenedig

Wrth baratoi eich cyfraniad, cofiwch gadw'r pwyntiau a ganlyn mewn cof:

Y wybodaeth i'w chynnwys

Fel rheol, dylai tystiolaeth ysgrifenedig gynnwys **dogfennau hunangynhwysol** yn ogystal â llythyr eglurhaol. Dylid cyflwyno tystiolaeth **mor gryno â phosibl** (ni ddylai'r memorandwm fod yn hirach na chwe thudalen A4 o hyd)

Dylai'r **llythyr eglurhaol** nodi:

- **enw a manylion cyswllt** yr unigolion neu'r sefydliad sy'n cyflwyno'r dystiolaeth;
- a yw'r dystiolaeth yn cael ei chyflwyno ar ran sefydliad neu unigolyn;
- **unrhyw gais i gyflwyno tystiolaeth lafar;**
- unrhyw gais i'r Pwyllgor drin rhan o'r dystiolaeth neu'r dystiolaeth gyfan yn **gyfrinachol**, gan nodi'r rhesymau dros hynny.

(Mae'n arferol i'r Cynulliad Cenedlaethol gyhoeddi ymatebion i ymgynghoriad cyhoeddus, er mwyn i'r cyhoedd graffu arnynt ac fel bod Aelodau'r Cynulliad yn gallu'u gweld a'u trafod mewn cyfarfodydd Pwyllgor.)

Os nad ydych am i ni gyhoeddi eich ymateb neu eich enw, mae'n bwysig eich bod yn nodi hyn yn glir wrth gyflwyno'ch tystiolaeth a'ch rhesymau dros hynny. Fodd bynnag, dylech fod yn ymwybodol na fydd eich tystiolaeth o bosibl yn dylanwadu cymaint ar ystyriaethau'r Pwyllgor. Dylech fod yn ymwybodol hefyd y gellir cyhoeddi neu ddatgelu'r wybodaeth a roddir gennych yn eich ymateb i'r ymgynghoriad hwn, gan gynnwys gwybodaeth am gwmni, a hynny yn unol â Deddf Rhyddid Gwybodaeth 2000.)

Dylai'r **memorandwm** gynnwys y wybodaeth a ganlyn:

- **crynodeb** o'r prif bwyntiau a wnaed yn eich tystiolaeth;
- **cyflwyniad cryno** i'r unigolyn neu'r sefydliad sy'n cyflwyno'r dystiolaeth, gan nodi eu maes arbenigedd;

- unrhyw **wybodaeth ffeithiol** sydd gennych i'w chynnig y gallai'r Pwyllgor ei defnyddio i ddod i gasgliadau, neu y gellir ei chyflwyno i dystion eraill i weld beth yw eu hymateb;
- unrhyw **argymhellion** y mae'r cyflwynydd am i'r Llywodraeth, neu rywrai eraill, eu gweithredu ac y gallai'r Pwyllgor eu hystyried a'u cynnwys yn ei adroddiad i'r Cynulliad.
- Dylai eich ymateb drafod y materion y mae'r Pwyllgor yn eu hystyried, yn enwedig y rhai a amlinellwyd yn y gwahoddiad hwn i gyflwyno tystiolaeth.

(Dylech gymryd gofal rhag cynnwys sylwadau **am faterion sydd gerbron llys barn ar hyn o bryd**, neu faterion sydd ar fin mynd drwy llys barn. Os ydych yn rhagweld y bydd hyn yn digwydd, dylech drafod â Chlerc y Pwyllgor sut y gallai hyn effeithio ar y dystiolaeth ysgrifenedig y gallwch ei chyflwyno.)

Sut i fformadu eich tystiolaeth

Rhai pwyntiau i'w nodi:

- Dylid **rhifo'r paragraffau**, i gynorthwyo'r Pwyllgor wrth iddo drafod y dystiolaeth yn ystod sesiynau llafar.
- Mae croeso i chi gynnwys **deunyddiau atodol** gyda'ch memorandwm – er enghraifft taflenni neu erthyglau o gofnodolion – ond dylech sicrhau bod eich memorandwm yn hunangynhwysol.
- Os ydych am ddefnyddio lliw yn eich tystiolaeth, sicrhewch fod modd gwneud synnwyr o'r dystiolaeth ar ffurf du a gwyn hefyd oherwydd gall aelodau o'r Pwyllgor benderfynu defnyddio fersiynau sydd wedi'u llungopio yn ystod y Pwyllgor.
- Os ydych yn cyflwyno tystiolaeth ar ffurf electronig, dylai eich memorandwm fod ar fformat **Microsoft Word, rich text neu PDF**.

Atodiad – Papur Briffio Cefndirol y Gwasanaeth Ymchwil